

Camós (XLIV, 156, 157, 158). Potser de (AMNIS) TINC-TŪLA 'ribera tenyideta', amb l'accent desplaçat segons el tipus trivial (cf. *Garrigoles, farigola* etc.). J. F. C.

Tintola, Tintorer, V. Tint

TINYA i TINYÓS

En els NLL que recollim en aquest article hi ha confluència, i en alguns casos superposició, de dos ètims: a) TINEA (mal i brutícia), i b) TIGNA 'llates d'empostissat' (cf. *DECat*, s. v. *tegell i tinya*).

a) *Puigtinyós*, poble i nom antic del municipi de Montferri, situat a l'esquerra del Gaià, forma contrast amb *Puigpelat*, poble de la mateixa comarca, en terreny sense bosc, mentre que en aquell alternen vetes ermes i forestals com les franges d'un cap afectat per tinya.

a) *Corral de la Tinya*, a Picassent (xxx, 173.8).

a) *Les Tinyes*, accident coster, a Banyuls de la Marenda (xxv, 55.11); en part pogué venir de *tinya pelada*, aħudint a un roquerisser de color diferent o a un indret erm de vegetació.

b) *Tinyapotra*, paratges dels boscos d'Espot (Alt 25 Pallars). Del ll. TIGNA PUTRĪA 'biguetes consumides, putrescents' (*DECat* VIII, 760b6-9).

a) i b) poden participar tots dos, més o menys, en els següents:

Tinyós, NL antic del terme de Sant Salvador de la Vedella (Berguedà). El trobem documentat l'any 835: *Tineosi* (Abadal, *Cat. Carolingia* II, 247.9).

Molí Tinyós, a Montserrat d'Alcalà (xxx, 148.13). *Torre de Tinyós* a Sant Joan d'Alacant (Mateu, *País Val.*, 55). *Clot Tinyós* a Borén (xxxvii, 93.4). J. F. C.

Tinyeres, V. Teixó Tinyós, V. Tinya

Els TIPANYS (i variants de TIMBA)

Nom de lloc d'aspecte ben singular a l'alt Empordà. Era en el terme de Biure, vora les terres de propietat dels meus besavis i cosins paterns. A l'Est del poble, pendants damunt de les terres regades pel Ricardell (P. Coromines, prefaci de *Les Gràcies de l'Empordà*, p. 9); i l'he sentit també a cosins que hi viuen.

Com que la terminació és també singular —sufix de *carrerany, esborrany*—, pensem si pot venir d'«els *Estepanys*» derivat d'*estepa* (mata), que s'hi deu fer; verament possible, pel sentit admetent que, en part s'hi ha *es-*, confós amb l'article; cf. també *Barranc d'Estopinyà*, te. Siurana de Prades (*e* labialitzada per la *p*).

Però hi fa més nosa la *i*. Això orienta cap a una altra arrel, que hagué de barrejar-s'hi o ser-ne l'única veritable: la del tipus pre-romà que hem estudiat en el *DECat*, art. *timba*: mot de formes irisades, especialment arrelat en català (VIII, 480-84); i justament la variant *timpa* amb *-p-* (ja Ausiàs Marc), és la que

és pròpia de L'Empordà (oït a Vilanova de la Muga, Torroella de Fluvià i T. de Montgrí) (481a47-55).¹ Des d'aquí s'estén per molts punts del Llgd., i del Sud d'Itàlia, fins als Balcans i Romania. Ara bé, hi ha també una variant sense la *m*, que es documenta a Còrsega, i en parlars pre-hel·lènics dels Balcans (483a11 ss.); potser també (amb signs. una mica divergents) al cast. *tepe*; localment Savoia i Borgonya (Dauzat, *Les Noms de Lieux*, 66).

Que en algun punt de l'Alt Emp. vagi existir una variant de *timpa* sense la *-m-* (*Tipanys*) no és una hipòtesi gens atrevida. Sembla que encara puguem afeģir-hi alguns punts de suport. Els NPP *Tippa* i *Tipausus* en inscr. renanes (de la zona mediomàtrica, segurament pre-cèltics); Weisgerber (*Rhen. Germ. Celt.*, 232, 34); també *Tipasa* en inscripcions pre-romanes del Comenge (que potser no serà degut a uns imaginats colons africans de Roma, com suggereix Lizop (*Convenae*, 59). I veg. encara el tipus oc. ant. *tomple, tomplina* i mall. *Timpàno* (supra i *DECat*, 483b30 ss.).

¹ En el Sud del Princ. s'usa en un sentit atenuat 'marge inclinat de la terra arran el mar o vora el riu'. Els barquers de l'Ebre m'ensenyaven, el 1923, molts llocs on el terrall «tomba» fins a l'aigua. L'inf. de Cambrils explicava a Casac., 1923, que un lloc de la costa de l'Hospitalet dit la Caseta no és més que una barraca en una cova de la *timpa* d'argila.

TIRA

En toponímia designa paratges de forma acarrera-da, barrancs, còrrecs, arrugues en la superfície del terreny etc.; derivat del verb *tirar*: *DECat* VIII, 512a 25-45.

La Tira, canaleta, a la Roca d'Albera (Coromines 1959). *Serrat de la Tira* a Sirac. *Camí de la Tira* a Vallcebolera (xxiii, 53.23). *Tira del Bac del Forn* i *la Tira dels Morts*, camins, a Formiguera de Capcir. *La Tira*, bancal, a Càlig (xxviii, 115.24).

Segles partides *Les Tires*, a Orbanya (Cor. 1960) i a Catí (xxviii, 101.5). *Lo Camí de les Tires* a Puigbalador.

Tirallonga, partida de Bretui (xxxvii, 111.11). *Les Tirallongues*, partida de Freixa (xxxvii, 38.4).

Les Tiringades, NL antic (a. 1151) de Lluçmajor.

Tirasset, barri d'Inca (xl, 49.15; Masc., 19A5 i ja figura en el m. Despuig); i partida del terme d'Alaior. J. F. C.

Tirabal, Tirabecs, Tiraculs, Tiradora, V. Tirar Tirant, men., V. vol. I, 273-274 *Tirapits, V. Tirar*

TIRAR, compostos i alguns derivats d'aquest verb

Roca Tirabal, a l'Alt Berguedà. És damunt Bagà, a la dr. del Bastareny, prop de l'actual *Mas Quer*, damunt l'ermita de Sta. Fe de Quers, que es troba a 1 h. de pujada penosa des de la vila; l'ermita ja s'anota en